

ОДАТДА оммавий ахборот воситаларида суд очерклари ёритилаётганда ундаги “қахрамон”ларнинг исм-шарифлари ўзгартирилиб берилади. Қарангки, шу ерда ҳам юз-хотир қиламиз, унинг шаънини ерга ургимиз келмайди. Аммо мазкур суд очеркини ёзишда бу қолипдан бироз четга чиқдим. Яъни, бунда “қахрамон”лар ясама эмас, асл ҳолича келтирилган.

2019 йилнинг бешинчи январи Э.Захидовнинг кундалигига қувончли ва омадли кун бўлиб ёзилди. Айни шу кун у Юнусобод тумани ҳокимининг архитектура, капитал қурилиш ва коммуникацияларни ривожлантириш масалалари бўйича ўринбосари лавозимига тайинланди. Энди Э.Захидовнинг зиммасига ўзига яраша масъулият ва мажбурият ҳам юкланди. Буни удалаш эса, ўринбосарнинг иш тажрибаси, билим ва кўникмалари, ташаббусларига боғлиқ. Ҳа, Э.Захидов аввалига зиммасидаги вазифаларни рисоладагидек олиб бораётган эди. Аммо. Аммо...

ҲОКИМГА МУОВУН ТУШДИ — Қўйнидан қовун тушди

НАФСНИНГ БУЗИЛИШИ

Э.Захидов ҳоким ўринбосари бўлиш билан бирга, ўзбошимчалик билан қурилган уй-жойларга эгаллик ҳуқуқини бериш бўйича туман комиссиясининг раиси ҳам эди. У айни шу жиловни қаттиқ ушлади. Чунки шу масалада кўплаб мурожаатлар бўлаётган, керак, бўлса ишни битириш эвазига катта-катта микдордаги пуллар ҳам таклиф қилинаётган эди. Айни шу масалада ҳоким ўринбосарининг нафси бузилди. У эътиборини анча вақтдан буён ҳал қилинмай келинаётган мурожаат қаратди. Мазкур мурожаат Р.М. ва унинг турмуш ўртоғи И.М.га тегишли бўлиб, улар ўзларига тегишли бўлган Юнусобод тумани, Гуллола тор кўчаси, 26А-уй манзилида ўзбошимчалик билан қурилган тураржой объектига нисбатан мулк ҳуқуқини олиш бўйича эди.

Э.Захидов юқоридаги мурожаатни ўрганиш мақсадида объект жойлашган маҳалла раиси билан биргаликда уни кўздан кечиради. Шу ернинг ўзида мурожаат эгаси Р.М.ни ҳам чақиради. Чақирувга асосан етиб келган Р.М. ҳоким ўринбосарига дардини тўкиб солади. Яъни, ўзбошимчалик билан қурилган уй-жойига нисбатан мулк ҳуқуқини олиш учун бир неча бор мурожаат қилганлигини аммо ҳаракатлари бесамар кетаётганлигидан ёзғиради. Ўринбосар эса бунга жавобан Р.М.га дўк уради. “Сиз бу жойни ноқонуний эгаллаб олгансиз, Сизнинг ҳаракатларингиз қонунга хилоф...” дўк-пўпсалардан сўнг Э.Захидов Р.М.га соат 16:00 да хизмат хонасига етиб келишини, қолганини ўша жойда гаплашишини айтади.

ТАКЛИФ

Р.М. шу кунни айтилган вақтда Юнусобод туман ҳокимлиги биносига етиб боради. Аммо учрашув кечкурун саккизда бўлиб ўтади. Учрашув давомида ҳоким ўринбосари Р.М.га очиқчасига гаплашишни таклиф қилади. Ўринбосарнинг ўзи ҳам нарх-наволарни очиқчасига келтиради. Яъни, бугунги кунда Р.М.нг ўзбошимчалик билан қурилган ер-участкаси жойлашган ҳудудда бир сотих ер 10 000 доллар туришини, ўзбошимчалик билан эгалланган ер саккиз сотихни ташкил қилишини, шундан келиб чиқиб айтганда мазкур муаммоли ер 80 000 доллар бўлишини айтади.

Ўринбосарнинг бу таклифини эшитган Р.М.нинг юзидан қони қоқади, менда бунча пул йўқ, дейди. Ўринбосар Р.М.га бу борада шошмасликни, яхшилаб ўйлаб кўришни айтади. Хуллас, ўртадаги савдо 5 000 долларга пишади. Шундан сўнг ҳоким ўринбосари ўзбошимчалик билан қурилган ерга эгаллик қилиш ҳуқуқини берувчи ҳужжатни тайёрлашга, фуқаро Р.М. эса келишилган пулни топишга киришади.

Шу орада Р.М. муаммоли ер участкаси билан туташ бўлган участка эгаси Шавкат ака билан кўришиб қолади. Унга бошидан кечирганларини айтиб беради. Аслида, Шавкат аканинг ҳам участкасида шу муаммо эди. У ҳам ўз участкасини қонунийлаштириб олиши кераклигини, иложи бўлса ҳоким ўринбосари билан гаплашиб кўришни илтимос қилади.

Р.М. яна ҳоким ўринбосарининг қабулига боради. Ўзига анча яқин олиб қолган ўринбосар Р.М.ни хонасига таклиф қилади. Бу галги муҳокамада Шавкат аканинг ноқонуний эгаллаб олган участкаси кўрилади. Ўринбосар бунга ҳам ҳал қилишини айтади, хизмат ҳақи эса 3 000 долларга айланади. Томонлар ўзаро келишувга рози бўлишади.

ОЛДИ-БЕРДИ КУНИ

Р.М. сўнгги кунларда бошидан кечирганларини ўйлар экан, қилаётган ишлари алал-оқибат ўзига ҳам жабр бўлишини ўйлади. У эртасига, яъни 2019 йилнинг 10 октябрь куни Тошкент шаҳар Давлат хавфсизлик хизматида бориб, Юнусобод туман ҳокимининг ўринбосари Э.Захидовнинг ноқонуний ҳаракатлари юзасидан ариза билан мурожаат қилади.

10 октябрь куни Р.М. яна ўринбосар билан кўришади. Ҳоким ўринбосари ундан келишилган пулларнинг тайёр ёки тайёр эмаслигини сўрайди. Р.М. 5 000 доллари тайёрлигини айтиб, кўшниси Шавкат ака 3 000 долларни эса бир ҳафта муддатда беришини билдиради. Иштаҳаси очилган ўринбосар бир ҳафта муддат жуда узоклигини уқтириб, тезлаштириш кераклигини таъкидлайди.

11 октябрь куни Р.М. ва ҳоким ўринбосари муаммоли ер участкасида учрашади. Ўринбосар ерни қайта ўлчагандек бўлади. Шундан сўнг ўринбосар муаммоли ер эгасидан 5 000 долларни шу ерда беришини айтади. Аммо Р.М.

пул ёнида эмаслигини, айтган жойига олиб боришини тушунтиради.

Ўринбосар Р.М.га пулларни кеч соат саккизда хизмат хонасига олиб келишини уқтириб, ўз ишига жўнаб кетади.

Шу куннинг ўзида Тошкент шаҳар Давлат хавфсизлик хизмати ва Бош прокуратура ҳузуридаги иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти ҳамкорлигида тезкор тадбир уюштирилади. Ва Р.М.га махсус ишлов берилган 5 000 доллар тутқазилади.

Р.М. айтилганидек кеч соат саккизда ўринбосар қабулида ҳозир бўлади. Уни кутиб турган ҳоким ўринбосари хонасига чорлайди. Келишилганидек, Р.М. ўринбосарга 5 000 долларни қўш-қўллаб топширади. Ўзини катта ишни қойил қилгандек тутиб турган ўринбосар Р.М.га қўшнингиз ҳам тезлаштирсин, ҳужжатлар келаси ҳафта қўлида бўлишини айтиб, Р.М.нинг кетишига изн беради.

Осон йўл билан мўмайгина даромад қилиб, ширин хаёллар оғушида эндигина курсисига елка ташлаган ҳоким ўринбосарининг хаёлини ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимларининг кириб келиши чалғитиб юборди.

Ҳа, ҳоким ўринбосари инкор этиб бўлмас далиллар билан қўлга тушди. Унинг ширин хаёллари бир зумда хаёлда эмас, ўз ҳаётида зулматга айланди-қолди...

Суднинг тегишли қарорига асосан Юнусобод туман ҳокими ўринбосари Э.Захидовга уч йилу олти ойга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

ЭСЛАТМА

Ўтиб бораётган кунлар, ойлар, йиллар давомида қулоғимизга тез-тез чалиниб турадиган шундай гаплар бор: фалончи ҳоким пистончининг уйини буздириб ташлади, фалончи ҳоким пистончи тадбиркорнинг дўконини сурдириб ташлади ёки фалончи ҳокимликнинг ходими пистончига ер ажратиб бераман, дея пора сўради...

Жаноб ҳокимлар, ҳокимлик ходимлари! Бу ер сизларга отангиздан қолган мерос эмаски, уни хоҳлаганда сотиб ёки тортиб оладиган. Сизларнинг вазифангиз ўз ҳудудингиздаги халқнинг кўнглини олиш, уларнинг дардига қулоқ тутиш, яхши-ёмон кунда елкадош бўлишдир.

Ёрбек ИСКАНДАРОВ,
“Инсон ва қонун” муҳбири